

Zapis / odczyt plików - serializacja

Czego się dowiesz

- Czym jest serializacja,
- jak zapisywać obiekty w formie binarnej do plików,
- co oznacza słowo kluczowe transient.

Wstęp

Zapis danych do plików w formie tekstowej jest przyjemny i czytelny nawet po wyłączeniu programu, a dane tak zapisane możemy później zaimportować np. do excela. Taki zapis wymaga jednak często budowania rozbudowanych metod, które pozwolą odbudować poprzedni stan aplikacji (utworzenie wszystkich obiektów na podstawie danych tekstowych z pliku).

W Javie 1.5 wprowadzono mechanizm **serializacji**, czyli zapisu do plików bezpośredniego stanu obiektów, który może być później łatwo odtworzony. Serializacja wykorzystywana jest nie tylko w kontekście plików, ale też np. przy przesyłaniu obiektów pomiędzy aplikacjami w sieci, jednak na przykładzie plików mechanizm ten jest najłatwiej zrozumieć.

Interfejs Serializable

Jeżeli chcemy, aby nasz obiekt miał możliwość zapisu serializowanego, jego klasa powinna implementować interfejs **Serializable**. Dzięki temu dajemy możliwość zapisu obiektu przy pomocy obiektu klasy **ObjectOutputStream**. Brak implementacji interfejsu **Serializable** spowoduje przy próbie zapisu obiektu wygenerowanie wyjątku **NotSerializableException**.

Stwórz klasę **Person** (osoba), której obiekty będziemy zapisywali do plików.

```
Person.java
import java.io.Serializable;

public class Person implements Serializable {
    private static final long serialVersionUID = 3812017177088226528L;

    private String firstName;
    private String lastName;
```

```
public String getFirstName() {  
    return firstName;  
}  
  
public void setFirstName(String firstName) {  
    this.firstName = firstName;  
}  
  
public String getLastName() {  
    return lastName;  
}  
  
public void setLastName(String lastName) {  
    this.lastName = lastName;  
}  
  
public Person(String firstName, String lastName) {  
    setFirstName(firstName);  
    setLastName(lastName);  
}  
}
```

Klasa implementuje interfejs `Serializable`. Dzięki temu wszystkie pola typów prostych i napisy typu `String` zostaną zapisane do pliku. Jeżeli klasa jest bardziej złożona i zawiera również pola innych typów referencyjnych, to klasy, które je definiują także muszą implementować interfejs `Serializable`. Stała `serialVersionUID` jest elementem opcjonalnym, który pozwala na wersjonowanie klas. Jest ona generowana domyślnie przez kompilator na podstawie kilku elementów jak nazwa klasy i pola w niej zawarte. Dlatego jeśli zapiszesz jakiś obiekt, następnie w klasie `Person` dodasz nowe pole, nawet prywatne, to próba odczytu obiektu z wcześniej utworzonego pliku będzie niemożliwa. Wygenerowanie samodzielnie stałej `serialVersionUID` pozwoli zachować kompatybilność wsteczną. Korzystając z eclipse możesz to zrobić automatycznie, a w przypadku IntelliJ musisz np. po prostu wymyślić dowolną wartość.

Zapis obiektów do plików

Jeżeli mamy już zdefiniowany typ, który może być serializowany, to czas przejść do faktycznego zapisu. Posłużymy się klasami `FileOutputStream` oraz opakowującego ten strumień `ObjectOutputStream`. Jest to sytuacja podobna jak przy `FileWriter` i `BufferedWriter`.

ObjectWriter.java

```
import java.io.FileOutputStream;
import java.io.IOException;
import java.io.ObjectOutputStream;

class ObjectWriter {
    public static void main(String[] args) {
        String fileName = "person.obj";
        Person p1 = new Person("Jan", "Kowalski");

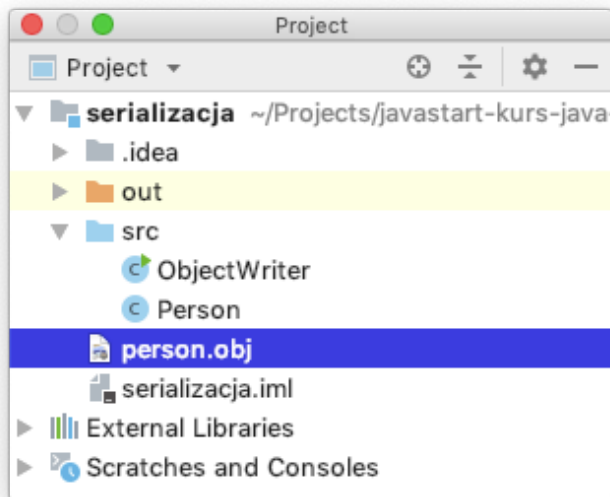
        try(
            var fs = new FileOutputStream(fileName);
            var os = new ObjectOutputStream(fs);
        ) {
            os.writeObject(p1);
            System.out.println("Zapisano obiekt do pliku");
        } catch (IOException e) {
            System.err.println("Błąd zapisu pliku " + fileName);
            e.printStackTrace();
        }
    }
}
```

Zdefiniowaliśmy nazwę pliku, do którego chcemy zapisać obiekt (weź pod uwagę, że nazwa i rozszerzenie pliku może być dowolne, może to być równie dobrze .txt jak i .asdf). Utworzyliśmy obiekt `Person`, który chcemy zapisać - jest to możliwe, ponieważ klasa `Person` implementuje interfejs `Serializable`.

Utworzyliśmy obiekt klasy `FileOutputStream` przekazując do konstruktora nazwę pliku. Jest to klasa stosunkowo niskopoziomowa, która pozwala na zapis plików w formie binarnej. Można ją obudować klasą `ObjectOutputStream`, która posiada pokaźny zestaw wygodnych metod do zapisu obiektów.

Musimy przechwycić dwa wyjątki - najwygodniej jest to robić za pomocą bloku `try-with-resources`, ponieważ nie trzeba się także martwić o zamykanie strumieni.

Po uruchomieniu programu i odświeżeniu projektu, widać, że plik faktycznie został utworzony.

Obiekt jest zapisany w formie mało czytelnej, jednak na upartego jeśli otworzysz taki plik nawet w notatniku, to możesz z niego wyłuskać odpowiednie dane.

Odczyt obiektów z plików

Odczyt obiektów z plików jest bardzo podobny, jednak wykorzystuje się do tego obiekty `FileInputStream` oraz `ObjectInputStream`.

ObjectReader.java

```
import java.io.FileInputStream;
import java.io.IOException;
import java.io.ObjectInputStream;

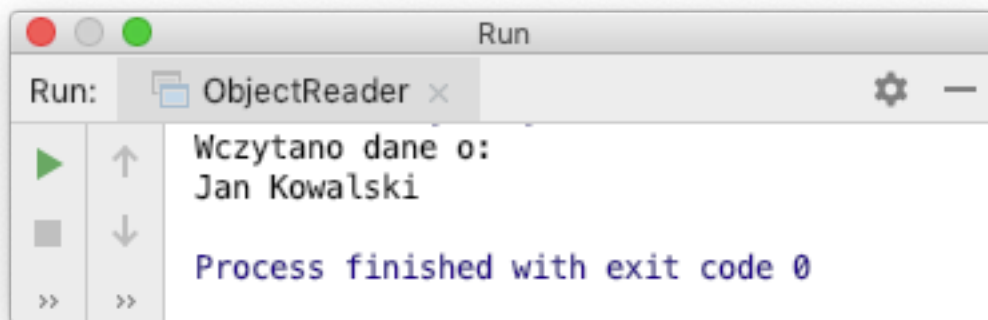
class ObjectReader {
    public static void main(String[] args) {
        String fileName = "person.obj";
        Person p1 = null;

        try (
            var fis = new FileInputStream(fileName);
            var ois = new ObjectInputStream(fis);
        ) {
            p1 = (Person) ois.readObject();
        } catch (ClassNotFoundException | IOException e) {
            System.err.println("Nie udało się odczytać pliku");
            e.printStackTrace();
        }

        if (p1 != null) {
            System.out.println("Wczytano dane o: ");
            System.out.println(p1.getFirstName() + " " + p1.getLastName());
        }
    }
}
```

Utworzenie obiektów `FileInputStream` i `ObjectInputStream` jest analogiczne do obiektów zapisujących dane. Odczytując dane za pomocą metody `readObject()` otrzymujemy zawsze referencję klasy `Object` i dlatego wymagane jest jego rzutowanie na odpowiedni typ. Jednocześnie metoda ta generuje kontrolowany wyjątek `ClassNotFoundException`, który musi być obsługiwany lub zadeklarowany za pomocą `throws`.

Dla potwierdzenia poprawnego wczytania danych wyświetlamy informację odwołując się poprzez gettery do pól obiektu `p1`.

Weź pod uwagę, że mechanizm serializacji wymaga, aby w klasie nadrzędnej, która nie implementuje interfejsu `Serializable` był zdefiniowany konstruktor bez argumentów. W naszym przypadku jeżeli klasa `Person` nie implementowałaby interfejsu `Serializable` i próbowalibyśmy zdefiniować klasę `Employee` (pracownik) dziedziczącą po niej, to w poniższej sytuacji otrzymamy błąd:

```
import java.io.Serializable;
```

```
class Employee extends Person implements Serializable {  
  
}
```

ponieważ klasa `Person` nie posiada konstruktora bez parametrów (ani domyślnego, bo zdefiniowany jest konstruktor z 2 parametrami). W celu jego wyeliminowania w klasie `Person` należałoby zdefiniować konstruktor, który nie musi nic robić:

```
public Person(){}  
}
```

Zablokowanie serializacji - transient

Jeżeli z jakiegoś powodu zależy ci na tym, żeby jakieś składowe klasy nie były serializowane, możesz je zablokować stosując słowo kluczowe **transient**. Dzięki temu zostanie ono pominięte w procesie serializacji i informacje zostaną "zgubione".

```
class Person implements Serializable {  
    private static final long serialVersionUID = 3812017177088226529L;  
  
    private transient String firstName;  
    private String lastName;  
    //...  
}
```

Pamiętaj też, że **serializacji nie podlegają żadne składowe statyczne**, ponieważ nie są one związane z konkretną instancją klasy, ale z samą klasą.

Serializacja a dziedziczenie

Jeżeli korzystamy z dobrodziejstw jakie daje nam dziedziczenie to należy wiedzieć, że jeśli jakaś klasa implementuje interfejs **Serializable**, to możliwość serializacji będą miały także wszystkie klasy pochodne w hierarchii dziedziczenia.

Warto też pamiętać, że jeśli rozszerzamy klasę, która nie implementuje interfejsu **Serializable**, a jej klasa pochodna tak, to serializacji podlegają tylko pola z klasy pochodnej, informacje z klasy bazowej zostaną pominięte.